

Volitve v Gorici

V nedeljo 13. in v ponedeljek 14. t.m. bodo prebivalci goriške pokrajine poklicani na volišča, da izvolijo nov pokrajinski svet, v večini občin pa nove občinske svete.

Pred njimi se torej postavlja vprašanje izbire sil, ki naj jih zastopajo za pet let in naj vodijo krajevne uprave. Predvsem gre za dvoje alternativ: ali alternativo, ki jo predlagajo stranke levega centra, ali pa alternativo, ki jo predlaga Komunistična partija. Stranke levega centra (KD, PSI, PSDI in PRI) želijo izvesti tudi v goriški pokrajini operacijo, ki so jo izvedle na vladni ravni v Rimu in v večjem številu občin ter pokrajin v Italiji, in to prav v trenutku, ko je politika levega centra pokazala, da je v globoki krizi, in dokazala, da ni mogla zaradi sprejetega izsiljevanja reakcionarnih in konservativnih sil v notranjosti sami rešiti niti tistih vprašanj, ki so si jih štiri stranke postavile v programih. Nasprotno, koalicija levega centra je dokazala, da tako po gospodarskih in družbenih kot po političnih in kulturnih vprašanjih hodi po poti starih centrističnih koalicij, kar meče senco na socialistične tovariše, ki, žal, ne morejo več niti prisiliti svojih zaveznikov, zlasti še demokristjane k naprednejšim rešitvam odprtih problemov republike.

Oprelitev slovenskih glasov

Na drugi strani pa je alternativa, ki jo predlaga Komunistična partija. Bistvo te alternative je v predlagani enotnosti socialističnih in demokratično-antifasističnih sil, ki naj odpravijo sedanjo negativno fazo levega centra in naj se pogumno lotijo reševanja gospodarskih, družbenih, političnih in kulturnih problemov Italije na podlagi ustave in doslednega izvajanja demokratičnih načel. Ta alternativa je realna, ker obstajajo sile, ki bi jo lahko uresničile pod pogojem, da se preneha antikomunistična politika.

V tem smislu so goriške volitve važne. Volivci naj odločijo, ali se bo dosedanja politika še nadaljevala, kar bo prineslo še večje kritične momente goriški pokrajini na gospodarskem, družbenem, političnem in mednarodnem področju, ali pa naj se ubere nova pot, ki naj napravi iz Gorice in njene pokrajine važen člen v politiki.

Pri tem je zelo važen glas slovenskih volivcev. Kako se bodo oni opredelili? Do sedaj so se v glavnem opredeljevali za KP, za PSI in za Lipovo vejico. V zadnjem času se z demokristjanske in socialdemokratske strani slišijo vabljive trobente. Slovenci naj bi zapustili svoje tradicionalne politične formacije in naj bi presedlali tja, kjer so se do nedavnega slišali samo nacionalistični glasovi. Ali lahko nekatere načelne izjave KD in PSDI lahko spremenijo dejstvo, da se ustava ne izvaja v odnosu do Slovencev? Ali lahko spremenijo dejstvo, da Slovenci niso niti pravno niti praktično zaščiteni pred kakršnim koli novim valom šovinizma in šovinistične italijanske birokracije ter politike, ali so varni pred takimi zakonskimi osnutki, kot je oni socialdemokratskega poslanca

Zuccallija, ki predvideva posebne olajšave tistim ljudem, ki so od 1945 do 1947 terorizirali Slovence in italijanske demokrate na Goriškem? Dejstvo je, da ne more biti tu govora o kakršnem koli zaupanju Slovencev do demokristjanov in socialdemokratov. Tu se pa tudi postavlja vprašanje socialistov. Ali je PSI, odkar je na vladi kaj konkretnega napravila za načelno in konkretno ureditev slovenskih vprašanj? Tega ni bilo in tudi ne bo, dokler bo ostala v spornah levega centra in antikomunistične «svete jeze». Tudi Lipova vejica ne predstavlja rešitve, ker je vedno vodila dvomno politiko. Ko je šlo za določene akcije, je lahko našla oporo samo pri komunistih, ko pa je šlo za določene pozicije, ki bi lahko pripomogle k spametovanju demokristjanov, pa je bila vedno na strani demokristjanov iz »načelnega antikomunizma».

Danes lahko rečemo — in to poudarjamo — da Komunistična partija predlaga alternativo, ki je dobra in napredna za vse italijanske razmere, istočasno pa dobra in napredna za Slovence. To je stranka — pa naj njeni nasprotniki rečejo, kar hočejo — ki ni nikoli načeloma instrumentalizirala vprašanja narodnostnih manjšin, njena sila in njene akcije pa so dosegle, da se je moralo spremeniti določeno ozračje okrog Slovencev. KP je porok, da se bo v tej smeri nadaljevalo, brez nje se verjetno ne bi nihče spomnil na Slovence, brez nje ne bi nihče postavil v vsedravnem merilu njihovih problemov, brez nje bi bili Slovenci že asimilirani na podlagi materialnega in duševnega pritiska. Zato je važno, da bodo slovenski volivci prav Komunistični partiji oddali svoj glas in tako okrepili njeno bojno pripravljenost jo še bolj usposobili za nadaljevanje bitke v korist reševanja slovenskih problemov, ki so preizkusni kamen vsake demokratične ureditve.

Anton Ukmar prejel najvišje odlikovanje ANPI

Tovariš Anton Ukmar — Miro, ki je po rodu s Proseka, ki sedaj živi v Kopru, je bil odlikovan z zlato medaljo italijanskega odprniskega gibanja. To najvišje odlikovanje mu je bilo podeljeno za za zasluge v bojih za osvoboditev Genove leta 1945. Proslava, na kateri so tov. Ukmarju podelili omenjeno odlikovanje, je bila dne 2. junija v kraju Pannesi v Liguriji.

Tovariš Ukmar je že leta 1921 postad član Zveze komunistične mladine, v KPI pa je bil sprejet leta 1926. Boril se je v Španiji, kasneje v Etiopiji, v Franciji in končno v Italiji, kjer je bil komandant VI. operativne cone. Za zasluge v bojih za osvoboditev so mu že leta 1945 podelili častno meščanstvo Genove.

Ob povratku iz Genove se je tovariš Ukmar zglasil tudi v uredništvu našega lista in naši tovariši so mu iskreno čestitali k visokemu odlikovanju.

DELO

Študijska knjižnica
Via Geppa 9
TRIESTE

glasilo KPI za slovensko narodno manjšino

Pomen slovenskih glasov

Upravne volitve, ki bodo v nedeljo na Goriškem, niso važne samo zaradi tega, ker bodo obnovile pokrajinsko upravo — in številne občinske uprave — temveč tudi zato, ker bodo začrtale politično smer, ki bo veljala v novem petletnem mandatu na obnočju Goriške.

Dejstva potrjujejo, da so tiste politične sile, ki so doslej upravljale goriško pokrajino, nesposobne, da bi rešile številna pereča vprašanja, ki so življenjskega pomena za ljudske množice. Zato je potrebno, da pride do preokreta.

Tudi levi center, ki naj bi se — kot kažejo nekateri namigi — ustanovil tudi v goriški pokrajinski upravi, ne bi mogel rešiti nobenega perečega vprašanja. To potrjuje levi center, ki vlada v Rimu, to potrjuje tudi tak levi center, kot je v Trstu, ki ga socialisti od zunaj podpirajo. Poudariti pa je treba še to, da se z antikomunizmom ne more rešiti prav nobeno vprašanje.

Vprašanje miru in mednarodnega sodelovanja

Za pokrajino kakršna je goriška, ki je na meji ne le dveh držav, temveč tudi na dveh svetov, je potrebna predvsem zelo jasno opredeljena zunanja politika. Zaman je hvalisanje o dobrih odnosih s Slovenijo; zaman je izražati želje, da bi se mednarodni odnosi vedno bolj čvrstili, če pa se istočasno goriškemu mestu daje značaj «magenta Berlina» in če se prav nič ne ukrene proti vojaškim služnostim, ki postavljajo v dvom vse lepo zveneče besede o dobrih sosedskih odnosih in povrh vsega onemogočajo pokrajini, da bi neovirano razvijala svoje gospodarstvo.

Vprašanja miru, miroljubnega sožitja in prijateljskih odnosov med narodi zavzemajo prav v goriški pokrajini zelo važno mesto. Politične sile, ki ne kažejo nobene volje, da bi se zavzele za odpravo vojaških služnosti, ne dajejo zagotovila, ki bi nas lahko prepričalo, da mislijo iskreno. Krščanska demokracija je jasno pokazala stališče glede vojaških služnosti ko je bila na dnevnem redu vprašanje kmetov v Štandrežu. Niti v poštevi ni vzela stališč tistih, ki se zavzemajo, naj bi v novi goriški urbanistični načrt vključili nerodovitna zemljišča pri Ločniku in ne zemljišč pri Štandrežu. Med tistimi, ki so zagovarjali — in še vedno zagovarjajo — tako rešitev urbanističnega načrta, so v prvi vrsti komunisti. Toda če že Krščanska demokracija nasprotuje stališčem komunistov, zakaj vendar ne upošteva prizivov štandreških kmetov? Enostavno zato, seveda, ker bi se v tem pogledu morala izreči proti vojaškim služnostim. To je le en primer, ki pa zelo zgovorno potrjuje, da se na lepe besede demokristjanskih prvakov ni moč zanesiti. To velja tudi v pogledu dobrih sosedskih odnosov s Sociali-

stično republiko Slovenijo.

Goriško mesto je potisnjeno prav na mejo države. Za njegov obstoj in razvoj je nujno potrebna tudi okrepitev prometa z zalednimi deželami. Že dolgo se govori o nujnosti zboljšanja železniških in cestnih zvez s Slovenijo. Posebno dosti se govori o novi avtocesti Palmanova-Gorica-Ljubljana. Vsi vedo, da bi ta cesta bila velikega pomena za goriško gospodarstvo, toda vseeno se vrsto let problem te ceste ni premaknil z mrtve točke. Vse to menda prav zaradi obstoječih vojaških služnosti. To je torej drug primer, ki zelo zgovorno potrjuje, da stranka, ki zagovarja vojaške služnosti, podreja tem tudi interese celotnega gospodarstva. Isto stališče glede teh problemov imajo tudi socialdemokrati, torej večina levega centra. Komunisti so glede tega vprašanja že pred mnogimi leti zelo jasno postavili zahteve, naj se okrepijo trgovinski stiki z Jugoslavijo ter izboljšajo prometne zveze, vštvešči gradnjo nove avtoceste.

Pa še nekaj besed o vprašanjih pravic slovenske narodne manjšine v goriški pokrajini:

Dosedanja pokrajinska uprava, ki je bila nekak monopol demokristjanov, ni v vseh letih svojega mandata prav nič naredila v korist naše narodne manjšine. Demokristjani so se spomnili na Slovence samo tedaj ko so potrebovali njihove glasove. Da niso držali niti tistih nekaj obljub, ki so jih svojčas dali, se je lahko pričal marsikateri Slovenec, ki jim

je kdaj verjel.

Komunisti imajo glede Slovencev zelo jasno in načelno stališče. Vselej so se zavzemali za avtonomno in nemoteno razvoj slovenske narodne manjšine v deželi ter se bojevali proti vsem poskusom raznarodovanja. In včerajšnje stališče zagovarjajo tudi danes ter ga bodo zagovarjali vselej. Zato je izbira, pred katero so postavljeni Slovenci, zlasti pa slovenski delovni ljudje, lahka in enostavna. Od slovenskih volivcev samih je odvisno marsikaj. Da se prepreči proces raznarodovanja in pospešijo prizadevanja za priznanje pravic, ki nam na osnovi republiške ustave in posebnega statuta dežele pripadajo, potem naj slovenski volivci dajo svoj glas Komunistični partiji, za katero stoji osem milijonov italijanskih volivcev.

Gesla, ki jih širi «lipa» so vabljiva za marsikatero slovenskega volivca. Toda ta gesla so samo lepo zveneča in brez vsake solidne osnove ter brez perspektiv za bodočnost. Kaj poňnaga glas, ki je v več ali manj dobri veri dan slovenski lipi, če pa izvoljeni na njeni listi podpirajo demokristjane, ki pravic slovenski narodni manjšini ne priznajo?

Glas za KPI je torej gotov glas za uresničitev tistega preokreta, ki je nujno potreben za spremembo položaja v deželi in državi, za utrditev miru in okrepitev mednarodnega sodelovanja, za pospešitev gospodarskega razvoja v deželi in pokrajini, za priznanje pravic slovenske narodne manjšine.

Strašna nesreča v Kaknju

126 rudarjev mrtvih zaradi eksplozije v jašku

V ponedeljek se je zgodila huda nesreča v rudniku rjavega premoga v Kaknju v Bosni. Zaradi eksplozije metana v jašku, izgubilo življenje okrog 126 rudarjev.

Med ponesrečenimi je mnogo sinov rudarjev, ki so izgubili življenje leta 1934. Po prvih ugotovitvah je nad 400 otrok izgubilo očeta. Ena sama družina je izgubila 7 sinov.

Ta nesreča je ena najhujših, kar jih je bilo v povojni dobi v Jugoslaviji. V Kaknju je bila podobna nesreča aprila 1934. Tedaj je izgubilo življenje 127 rudarjev.

Eksplozija je nastala med drugo go izmeno, v kateri je delalo 138 rudarjev. Prebivalce je nesreča presenetila, ker je jašek «Orasi» znan po zelo majhnih količinah nevarnega metana. O tem, kako je prišlo do eksplozije, se trenutno lahko samo domneva. Vse je mogoče: nepričakovana električna iskra, okvara na bencinski svetilki ali pa ne-

previdnost enega izmed rudarjev, ki si je morda prižgal cigareto. Večina rudarjev razen skupine 25, ki se je prebila do izhoda, je našla smrt v jašku.

Do trenutka, ko pišemo te vrstice niso še našli vseh pogrešanih rudarjev. Obstaja bojazen, da se utegne število žrtev še povečati. Nekateri rudarji so še vedno v kritičnem stanju.

Ta strašna nesreča je silno pretresla vso jugoslovansko javnost. Iz vseh jugoslovanskih republik so začeli takoj pošiljati sožalja delavskemu kolektivu v Kakenj in pomoč prizadetim družinam. Dan pogreba je bil proglašen za vsedravní dan žalovanja.

Med številnimi sožalnimi brzojavkami, ki jih je prejel delavski kolektiv je tudi brzojavka predsednika Tita, ki je na obisku v Berlinu.

Tudi «Delo» izraža prizadetim družinam in delavskemu kolektivu v Kaknju najgloblje sožalje.

Dogodki v svetu

Pota koeksistence

Giancarlo Pajetta

Pota ki vodijo k miroljubni koeksistenci, k smotru, glede katerega si moramo neutrudno prizadevati, da ga dosežemo, ker pač verujemo, da je to ne samo dosegljivo, temveč tudi edino, kar nas lahko reši pred popolnim uničenjem, so vsekakor težka in raznovrstna. Izkušnje zgodovinskega obdobja, v katerem živimo, še bolj pa dogodki zadnjih mesecev, nam novič in še bolj prepričljivo dopovedujejo, da ta pota nikakor ne morejo sovpadati z imperialističnim zatiranjem, vojaškimi posegi in nasiljem, ki temelji edinole na premoči sredstev, ki so na voljo tistemu, ki vse to izvaja. Nasilje vojaškega posega in zatiranje pa sta zgodovinsko omejena, saj smo v teh letih spoznali, da so možnosti za uveljavitev kakršnega koli kolonializma zdaj že do skrajnosti prenapete in da prihaja spricho tega do izbruhov. Tisto, kar je bilo pred časom še mogoče, dandanes pač ne more več veljati.

Predvsem nekoristno bi bilo, če bi zdajle razpravljali o tem, s kakšno pravico je Francija gospodovala v Indokini, izkoriščala tamkajšnja ljudstva in zatirala porajajoči se upor. Drži, da se je Francija do marca 1945 ali vsaj do sporazuma z Japonci lahko zanašala na pravico močnejšega in da je to pravico tudi uveljavljala. Kasneje pa ni bilo več tako. Na splošno sicer lahko govorimo o neodvisnosti ljudstev ali o pravici do neodvisnosti. Ta vprašanja lahko presojamo tudi s stališča splošnega pogleda na človeški razvoj. Prav lahko postavimo tudi idealne trditve, ki naj dobijo absolutno vrednost. Potem pa nastopi za kak narod, za skupino narodov ali celo za ves kontinent tisti zgodovinski trenutek, ko postane resničnost in nujnost isto. Tedaj neodvisnost ni več samo ideal, abstraktna pravica, pogled v prihodnost, temveč nujnost, ki ne samo, da najde dovolj moči, da se uveljavi, pač pa pomeni tudi nekaj, česar nobena sila ne more povsem zadržati ali pohabiti. To je trenutek, ko se rodi narod in ko neki razred prevzame njegovo vodstvo.

Če presojate zgodovino Vietnamu sredi tega stoletja, zlasti po letu 1945; če se pozanimate, kakšno je bilo Ho Si Minhovo življenje, če se pogovarjate z njim in z njegovimi bojnimi tovariši, potem spoznate, da se je pri vietnamskem narodu ta proces že začel. Vietnamski narod je stvarnost, spricho katere ne more privoliti, da bi ga spet pahnili v nič samo zato, ker je kak neuki časniki ali kak ameriški predsednik razglasil, da ne gre za narod, temveč le za tvorbo, ki jo je ustvaril... mednarodni komunizem.

Morda nas bo kdo vprašal, če velja to tudi za Kitajsko, za njeno komunistično partijo in njene voditelje, s katerimi bi morali razpravljati o mnogih spornih vprašanjih. Razume se, da je treba pritrditi. Poleg tega pa menimo, da tega ne morejo zamolčati tisti, ki sodijo, da razkrinkavajo svojo politično preudarnost, ko zanikajo obstoj Kitajske, da bi s tem lahko utemeljevali, zakaj jo izključujejo iz skupnosti narodov.

Če je prizadevanje po vzpostavitvi miru smoter, ki najbolj zanima vse tiste, ki se, pa čeprav daleč proč od dogodkov v jugovzhodni Aziji, čutijo ogrožene, ker bi se spopad utegnil razširiti, potem je gotovo, da miru ni mogoče doseči, če ne upoštevamo stvarnosti, o kateri smo govorili: namreč vietnamskega naroda takšnega, kakr-

šen je, s pravicami, ki si jih je pridobil in ki je dovolj močan, da te pravice tudi uveljavi. Ni dovolj če pritrjujemo ali celo samo ugotavljamo, da so Združene države Amerike 'močnejše', da imajo na voljo več orožja in modernejša sredstva, več ljudi in denarja. Spriča takšnih ugotovitev lahko pride do sklepa, da utegne že zgolj logika vojne, ki so jo sami hoteli, pripraviti Američane, da bodo razširili spopad. Toda na tej podlagi nikakor ne moremo sklepati, da bodo v vojni v Indokini tudi zmagali.

Ob tem bi morda kdo želel, da
(Nadaljevanje na 3. strani)



Grozodejstva ameriških agresorjev in njihovih pomagačev v Vietnamu. Ujetega partizana mučijo ker noče ničesar izdati. Vsak komentar je odveč

Razvoj prijateljskih odnosov med Češkoslovaško in Jugoslavijo

František Krajčir
član CK KP ČSSR

no sodelovanje, ki so ga ustanovili po sporazumu vlad obeh držav. Čeprav posluje ta skupni organ komaj leto dni, lahko ugotovimo, da je precej prispeval k uresničitvi različnih konkretnih ukrepov, katerih uspehi se niso pokazali samo v nadaljnjem vsebinskem porastu blagovne menjave v preteklem in v tem letu, marveč predvsem v ustvarjanju možnosti za dolgoročne sodelovanje.

V okviru češkoslovaško - jugoslovanskega komiteja so sklenili sporazum o industrijsko - tehničnem sodelovanju, na njegovi podlagi pa so strokovnjaki obeh držav proučili možnosti sodelovanja v različnih panogah, zlasti v strojearni in kemični proizvodnji.

Določili so obseg vzajemnih prometnih storitev za to leto in orientacijsko do leta 1970. Zaradi nadaljnje razširitve turističnega prometa so podpisali pogodbo, s katero sta obe strani storili ukrepe, da se poenostavijo potovalne formalnosti in zboljšajo storitve za turiste v obeh deželah.

Za nadaljnji intenzivni razvoj vzajemnih gospodarskih odnosov med državama bo velikega pomena sporazum o sodelovanju na področju črne in barvaste metalurgije, podpisan maja letos v Pragi.

V skladu z interesi obeh držav bodo skrbeli, da bo nadaljnje češkoslovaško - jugoslovansko gospodarsko sodelovanje usmerjeno v krepitve surovinske baze, predvsem gorivno - energetske, in razširitev industrijsko-tehničnega sodelovanja v drugih proizvodnih panogah, v nadaljnje raziskovanje možnosti za sodelovanje v gradbeništvu, v ust-

Kako se širijo gospodarski odnosi med Češkoslovaško in Jugoslavijo v zadnjih letih se vidi že iz razvoja zunanjetrgovinskega prometa. Blagovna menjava se je v letu 1962, če jo primerjamo s prejšnjim letom, povečala za 30%, leta 1963 v primerjavi z 1962 pa celo za 50%. Preteklo leto se je še bolj povečala vzajemna menjava, za letos pa se pričakuje, da bo češkoslovaško - jugoslovanski zunanjetrgovinski promet presegel milijardo češkoslovaških kron. Struktura blagovne menjave je pri tem za obe strani zelo ugodna. Ker Češkoslovaška in Jugoslavija nimata zaokrožene surovinske baze in sta obe državi prisiljeni uvažati, se vzajemno sodelovanje usmerja v krepitve surovinske baze, zato pa sestavlja celih 40% skupne blagovne menjave dobavljanje surovin in reprodukcijskega materiala.

Češkoslovaška izvažata glede na naravne in gospodarske okoliščine v Jugoslavijo črni premog, koks, valjani material črnih kovin, kemične surovine in drugo v zamenjavo za jugoslovanske dobave proizvodov barvaste metalurgije in nekatere surovine in proizvode za živilsko industrijo. Na področju menjave strojev in potrošnega blaga je Češkoslovaška do zdaj bolj izvoznica kot uvoznica in to zlasti zaradi tega, ker mora predvsem na tem področju ustvarjati sredstva, da bi pokrila izdatke za prometne storitve, ki jih opravlja Jugoslavija, zlasti stroške v zvezi s transportom češkoslovaškega blaga skozi jugoslovanska pristanišča, dalje, da bi pokrila izdatke češkoslovaškega turističnega prometa v Jugoslaviji in podobno.

Vzajemno sodelovanje na področju gospodarstva organizira in vodi češkoslovaško - jugoslovanski komite za gospodarsko - znanstve-

varjanje pogojev za kooperacijo in specializacijo proizvodnje in v boljše izkoriščanje vzajemne znanstveno-tehnične pomoči.

Solski in kulturni stiki med Češkoslovaško socialistično republiko in Socialistično federativno Jugoslavijo se lepo razvijata spricho dolgotrajne prijateljske tradicije. Ugodnemu razvoju teh stikov koristi sporazum o sodelovanju na področju kulture, umetnosti, znanosti, šolstva in prosvete, ki je bil podpisan že leta 1957.

V zadnjih letih je prišlo do zelo hitrega razvoja na vseh področjih kulturnega sodelovanja. Vzajemno so izkoristili vse akcije z mednarodno udeležbo, kot so mednarodni knjižni sejmi v Beogradu, mednarodni glasbeni festivali «Praška pomlad» in «Dubrovniške poletne igre», različne mednarodne konference, simpoziji in zasedanja.

Glede šolstva in kulture so prvič podpisali dveletni načrt sodelovanja med obema državama februarja 1963. Važna osnova za sistematsko sodelovanje v šolstvu je bila izmenjava uradnih delegacij prosvetnih delavcev skupno z vzajemnimi ekskurzijami študentov in pedagogov, uspehi te menjave pa so se pokazali v razvoju širokega zanimanja za nove oblike sodelovanja. Eno od važnih mest pripada tu sodelovanju znanstvenikov na področju filologije. Letna šola slavističnih študij v Pragi in tečaj za jezik in literaturo v Zadru in Zagrebu zelo koristijo za boljše spoznavanje potreb obeh držav. Ustanovitev lektorata za češčino na beograjski univerzi in prihod lektorja srbohrvaščine na filozofsko fakulteto Karlove univerze v Pragi sta bila nadaljnji korak za obogatitev vzajemnega znanja na visokih šolah, to pa velja tudi za izmenjavo študentov za podiplomski študij.

Na Češkoslovaškem je zelo uspešno nastopalo več jugoslovanskih umetnikov, kot dirigenta Todor Skalovski in Djura Jakšić, zbor «Branko Krstanović», Makedonska filharmonija in drugi. Na Slovaškem je lani doživela velike uspehe drama zagrebškega gledališča, ki mu bo letos vrnil obisk kolektiv Slovaškega narodnega gledališča.

Tudi knjižni stiki iz leta v leto napredujejo in podpisani so že protokoli o sodelovanju med založniškimi podjetji. Ta sporazum določa poglobitve skupne naloge, kot so prevajalstvo, koprodukcija, izvoz proizvodnje v Jugoslavijo za slovaško narodno manjšino in podobno.

Kot vidimo iz omenjenega, temeljijo odnosi med Češkoslovaško in Jugoslavijo na široki osnovi in so dosegli visoko stopnjo razvoja. Preteklo leto je bilo vrhunec večletnega obdobja razvoja sodelovanja in hkrati nova spodbuda za njen nadaljnji razmah. Obisk češkoslovaške partijske in vladne delegacije pod vodstvom prvega sekretarja CK KP Češkoslovaške in predsednika republike tovariša Antonina Novotnyja lani septembra v Jugoslaviji, obisk, ki je bil odsev iskrene želje po utrditvi bratskih odnosov med obema državama in okrepitevi enotnosti in monolitnosti socialističnih držav, politični in ekonomski pomen svetovne socialistične skupnosti, je nedvomno pokazal popolno enotnost gledišč ČSSR in SFRJ o vseh osnovnih problemih sodobne mednarodne politike. Letošnji obisk predsednika Tita v Češkoslovaški bo nedvomno pomenil nadaljnjo poglobitev vzajemnih odnosov med obema socialističnima državama in k še učinkovitejšemu sodelovanju v mednarodnih političnih vprašanjih.

(Po «Komunistu»)

Nastanek in razvoj osvobodilne fronte Vietnamu

II.

Jug je v tem času videl počasno vrnitev starega fevdalnega sistema, po katerem par bogatih družin izkorišča kmečko prebivalstvo, ki se leta 1960 upre. Kaj je privedlo vietnamsko kmečko prebivalstvo, da se je uprlo vladnim četam, za oborožitev katerih so ZDA dajale devetsto milijonov lir dnevno (1,5 milj. dolarjev)? V prvi vrsti okrutno izkoriščanje, preganjanje vseh, ki so se med vojno borili proti japonskim fašistom ter uvedba koncentracijskih taborišč, ki so jih Amerikanci imenovali «strateške vasi».

17. februarja 1961 organizira Ngo Ding Diem demokratične volitve, v katerih ga potrdi 360.000 volivcev (prebivalcev južnega dela je 14 milijonov)...

Kmalu po tej burki se organizira Južnovietnamska osvobodilna fronta, pod vodstvom Ngujena Huu To-a, ki jo poznamo tudi pod imenom «Viet Kong». Viet Kong pomeni «Vietnamski komunisti». Toda resnici na ljubo moramo ugotoviti, da je v vietnamski OF organizirano vse vietnamsko ljudstvo in njegove organizacije, saj izvira to gibanje iz ljudstva, njegove postojanke so v vaseh, v džungli in mestih, saj je njegov član lahko vsak kmet, ki podnevi okopuje revne sadike, ponoči pa zagrabljuje puško in plane v napad. Vietnamska OF nadzoruje in iz-

vaja svojo oblast nad dvema tretjinama dežele, tako, da lahko rečemo, da so v rokah Američanov in vladnih čet samo večje prometne poti in pa večja mesta. Toda to področje sistematično bombardirajo, obsuvajo s kemičnimi strupi, plinom in zažigalnimi sredstvi. Osvobodilno gibanje sestavljajo sledeče organizacije: demokratska stranka, radikalna socialistična stranka, ljudska revolucionarna (komunistična) partija, gibanje za avtonomijo narodnostnih manjšin, Zveza žena, Studentska zveza za svobodo, Mladinska zveza, kmečka organizacija, Delavska zveza, Društvo patriotskih in demokratičnih časnikarjev, Društvo umetnikov in pisateljev, Zveza bivših partizanov (iz vojne proti Francozom), Rdeči križ, budiistične, katoliške, protestantske, hmerobudiistične, kaodaistične organizacije, in še nekaj drugih. V osvobodilnem gibanju dela 300.000 mož, podpira pa ga približno pet milijonov Vietnamskega kmečkega in meščanskega prebivalstva.

Borba osvobodilnega gibanja je razdeljena na dva bistvena dela: pravo partizansko borbo, ki jo vodi civilno prebivalstvo, ženske in otroci ter borbo ljudske armade, ki je tipično vojaško organizirana.

V tej vojni je bistvene važnosti ljudska iznajdljivost, ki je pomagala tudi v dolgi vojni proti Francozom. Vsaka stvar lahko postane v



Taka je «civilizacija» agresorjev! Toda o njej radio in buržoazni tisk ne poročata

rokah vietnamskega borca smrtno nevarno orožje: od naostrenih bambusovih palic, ki jih zapičijo v gostih vrstah na polja, ko predvidevajo napad padalcev, ki se bodo nanje nasadili do sulic in zastrupljenih puščic ter najmodernejših brzostrek, ki jih v boju iztrgajo američanom ali ki jih s seboj prinašajo dezertirji vladne vojske. Teh je bilo samo v prvih treh mesecih letošnjega leta približno 12.000.

Slovenci v goriški pokrajini!

13. junija volite

za mir in prijateljstvo med narodi,

za učvrstitev demokracije v duhu Odporništva in republiške ustave,

za poživitev gospodarstva na Goriškem in v vsej deželi,

za dejansko zaščito pravic in nemoten razvoj naše narodne manjšine!

Kandidati KPI za pokrajinski svet



MENICHINO Lorenzo
MARIZZA Bruno
CUMINI Gino
BALDASSARI Radames
SELLI Marija
CHIARION Italo
BATTELLO Nereo
DUCA Valentin
CLAPIS Umberto
SORANZIO Ermete
FANTINI Mario
TOMADIN Maria
FONTANOT Adriano
JARC Andrej
PAPPAIS Renato

Program liste «Občinske enotnosti» v Doberdolu

Kandidati liste «Občinske enotnosti» se predstavljajo svojim volivcem z naslednjim programom za bodočo upravno dobo:

1. Nenehno si bomo prizadevali, da dobi dežela Furlanija-Juljska krajina popolno avtonomijo, ki je pogoj za boljše delovanje krajevnih ustanov, in da se v okviru republiške ustave in deželne statuta priznajo Slovincem narodne pravice.
2. Borili se bomo za to, da se prizna prispevek žrtev in krvi, ki ga je dalo slovensko ljudstvo v boju proti fašizmu in nacizmu.
3. Vztrajali bomo na tem, da se postavijo v občini dvojezični napisi ter da se imenujejo ulice v imeni slovenskih pisateljev in pesnikov; zahtevali bomo, da se z zakonom vrne priimkom prvotna oblika in da se dovoli dajati otrokom pristna slovenska imena.
4. Delovanje naše občinske uprave bo demokratično. Pri sklepanju o vseh važnejših zadevah se bomo posvetovali z občani.
5. V okviru dežele se bomo poslužili zakona o gorskih področjih za splošni napredek občine.
6. Za izboljšanje kmetijstva bomo posredovali pri pristojnih oblasteh, da se uvedejo gospodarski in gospodinjški tečaji v slovenščini.

PROGRAM JAVNIH DEL

- Postavitev spomenika padlim za svobodo;
- popravilo šole v Doberdolu;
- popravilo šole v Dolu in ureditev centralnega ogrevanja;
- obnovitev javne razsvetljave;
- asfaltiranje vaških poti v Doberdolu, na Poljanah in po možnosti tudi v drugih zaselkih;
- zgraditev občinskega športnega igrišča v Doberdolu;
- napeljava telefona v Dolu;
- zgraditev novega pokopališča v Doberdolu in razširitev pokopališča v Jamljah;
- preureditev občinskega poslopja;
- asfaltiranje cest Poljane-Palkišče in Doberdob-Jamlje (ob jezeru).

7. Lakovič Mario, Doberdob
8. Pahor Jože, Jamlje
9. Peric Jože, Dol
10. Peric Evgen, Doberdob
11. Semolič Mario, Jamlje
12. Vižintin Leopold, Dol

Program liste «Občinske enotnosti» v Sovodnjah

Kandidati liste «Občinske enotnosti» iz Sovodnjah se predstavljajo svojim volivcem z naslednjim programom:

1. Menimo, da je vendarle pri-

šel čas, da se prične do nas Slovencev izvajati ustava republike. S tem v zvezi bomo čuvali slovenski značaj naše občine in bomo odločno zahtevali, da se ulice preimenujejo na način, ki bo našemu prebivalstvu najbolj primeren.

2. Vodilno načelo naše občinske politike je nepristransko upravljanje občinskih zadev v korist vseh občanov.
3. Na področju javnih del zavzema najvažnejše mesto ureditev šolskih poslopij: zgraditi je treba novo šolo v Sovodnjah in otroški vrtec na Vrhu; temeljito popraviti šolska poslopja v Gabrjah, Rupi in na Vrhu.
4. Potrebno je dokončati asfaltiranje vseh občinskih cest; pripomniti moramo, da so v teku pripravljala dela za asfaltiranje cest po vaseh in zaselkih, za katera smo že dobili državni prispevek, in da je bilo delo že oddano na dražbi; s tem v zvezi bo občina poiskala manjkajoča sredstva za dograditev ceste Rubije-Vrh.
5. V najkrajšem času bomo pričeli z obnovo javne razsvetljave, za katero imamo že odobren prispevek.
6. Občinska uprava bo morala podpreti prosvetno in športno delovanje v občini za duhovni in fizični napredek občanov.
7. Prav tako bo morala občinska uprava skrbeti za turistični razvoj občine, kar sovpada z gospodarskim razvojem naših vasi; tudi v bodoče bomo skrbeli za popolno zaposlitev vseh občanov.
8. V skladu s slovenskim značajem naše občine bomo sodelovali z ostalimi slovenski mi občinami na vseh področjih javnega udejstvovanja.

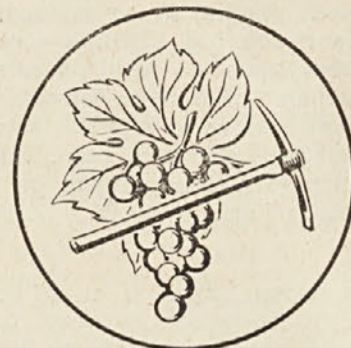
Kandidati

1. Češut Jože, dosedanji župan
2. Cotič Janko, Sovodnje
3. Devetak Marčelo, Vrh
4. Fait Viljem, Sovodnje
5. Gril Franc, Vrh
6. Ožbot Danilo, Rupa
7. Petejan Franc, Sovodnje
8. Petejan Ivan, Peč
9. Primožič Vid, Gabrje
10. Tomšič Anton, Sovodnje
11. Tomšič Salomon, Rupa
12. Vižintin Emil, Sovodnje

Naši kandidati za občinski svet v Gorici

1. Battello Nereo, odvetnik
2. Altieri Sergio, slikar
3. Bergomas Fulvio, sindikalist
4. Borghesi Giovanni, upokojenec
5. Boschin Jože, delavec
6. Braini in Corva Vilma, delavka
7. Bressan Arnaldo, delavec
8. Bressan Arturo, nameščeneec
9. Canevali Francesco, uradnik
10. Černe Miladin, učitelj
11. Chiarion Italo, učitelj
12. Chiarion Mario, učitelj
13. Codermaz Franco, delavec
14. Corva Giorgio, delavec
15. Culot Pietro, delavec
16. Di Paola Carmelo, zastopnik
17. Drigo Virgilio, delavec
18. Duca Valentin, uradnik
19. Fornasari Ernesto, upokojenec
20. Furlan Giovanni, delavec
21. Galasso Mario, delavec
22. Giardina Alberto, učitelj
23. Kerpan Ivan, delavec
24. Jarc Maksimiljan, delavec
25. Malknecht Rodolfo, uradnik
26. Maligoj Stanislav, delavec
27. Marega in Vidoz Bianca, delavka
28. Mikulus Franc, kmet
29. Mozetič Rudolf, delavec
30. Peteani Florijan, delavec
31. Peterin Vladimir, kmet
32. Princi Albert, delavec
33. Proderutti Luigi, delavec
34. Ramosi Sigfrido, upokojenec
35. Selli Marija, sindikalistka
36. Sfiligoj Edo, sindikalist
37. Tone Giordano, sindikalist
38. Valentinuzzi in Bones Ivana, profesor
39. Vidoz Giulio, delavec
40. Zigon Anton, delavec

Program liste «Občinske enotnosti» v Števerjanu



Kandidati liste «Občinske enotnosti» iz Števerjana se predstavljajo svojim volivcem z naslednjim programom:

1. Zahtevali bomo, da se v okviru dežele Furlanija-Juljska krajina upoštevajo pravice Slovencev, zajamčene v republiški ustavi.
2. Naša uprava bo nepristranska in demokratična ter se bo v vseh zadevah posvetovala z občani ne glede na njihovo politično pripadnost, na osebne koristi posameznikov, za splošno blaginjo občine in njenih prebivalcev.
3. Od pristojnih oblasti bomo zahtevali dvojezično poimevanje ulic in občinskih zaselkov ter dvojezične napise ob cestah.
4. Posredovali bomo, da se bodo prirejali gospodarski in gospodinjški tečaji ter kmetijska predavanja v slovenščini.
5. Pri našem delu se bomo stalno trudili, da bo ustanovljeni konzorcij za zaščito briških vin učinkovito opravljal

svojo nalogo v korist briškega kmeta.

6. Zahtevali bomo, da se tudi naša občina vključi med pasivne gorske kraje, kar bi pomenilo občutno znižanje davkov ter bi nudilo razne druge ugodnosti.
7. Poskrbeli bomo za ureditev matičnega urada.
8. Zaradi naraščajočih potreb se bomo zanimali, da bo občina imela prepis zemljiških map.
9. Splošni pregled družinskega davka ter njegova pravična odmera.
10. Kar zadeva javna dela bomo skrbeli za:
 - asfaltiranje še preostalih glavnih občinskih cest in trga pre cerkvijo; temeljito ureditev ceste Ščedno-Britof in ceste na Jazbine; stalno vzdrževanje občinskih poti ter njihovo usposobitev za sodobnejši promet;
 - asfaltiranje ceste v Grojni, asfaltiranje ceste z Oslavja do mejnega prehoda ter okrepitev javne razsvetljave v njegovi bližini;
 - učinkovito osvetlitev spomenika padlim ter brezhibno javno razsvetljavo po vsej občini;
 - olepšanje vasi za nadaljnji razvoj turizma;
 - postavitev javnih telefonskih govornic na Jazbinah in v Ščednem;
 - zgraditev avtobusnih čakalnic v naši občini ter v Gorici.

Kandidati

1. Štekar Slavko, Valerišče
2. Komjanc Ferdinand, Britof
3. Juretič Roman, Ščedno
4. Humar Jože, Grdina
5. Klanjšček Ciril, Uklanci
6. Komlec Albin, Britof
7. Korsič Roman, Jazbine
8. Maraž Mirko, Ščedno
9. Maraž Albin, Valerišče
10. Maraž Karel, Kakence
11. Štekar Bruno, Valerišče
12. Vogrič Jože, Ašči



Kandidati

1. Jarc Andrej, dosedanji župan
2. Cernic Karel, Doberdob
3. Ferfolja Jože, Doberdob
4. Gergolet Andrej, Doberdob
5. Gergolet Julko, Poljane
6. Gergolet Stanislav, Doberdob